

**HE 116/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle
toimeentulotuesta annetun lain, sosiaali- ja
terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä
annetun lain 64 §:n ja kuntouttavasta työtoiminnasta
annetun lain 10 §:n muuttamisesta**

Sosiaali- ja terveysvaliokunta 13.11.2025.
Elisa Virkola, asiantuntija

Vanhusasiavaltuutettu
Äldreombudsmannen

Vaikutuksia yli 65-vuotiaisiin ei ole arvioitu

- Vanhusasiavaltuutettu kannattaa toimeentulotuen kokonaisuuden ja sen hakemisen yksinkertaistamista.
- Toimeentulotuen kokonaisuudistuksen vaikutuksia on seurattava ja arvioitava pienituloisten iäkkäiden kannalta.
- Moni toimeentulotukeen oikeutettu iäkäs ei hae sitä. Hakeminen on vaikeaa. Taustalla on muitakin syitä.

lääkkäiden toimeentulovaikeuksien taustalla suuri terveys- ja lääkemenoja

- Yli 65-vuotiaiden osuus on 4,7 prosenttia toimeentulotuen saajista vuonna 2024.
- Heistä perustoimeentulotuen saajia oli yhteensä 13 400 (1% 65+-vuotiaista)
- Pienituloisia, 65+-vuotiaita oli vuonna 2023 yhteensä 166 300
- Heillä paljon sairauksia ja sote-kuluja, niiden kattamiseen haetaan toimeentulotukea. Monella ulosottoja sotemaksuista. Taustalla muitakin syitä.

Joukolle iäkkäitä toimeentulotuki turvaa välttämättömän toimeentulon

- Eläkeläisillä ei usein ole lainkaan oikeutta toimeentulotukeen, koska kansan- ja takuueläkkeen sekä eläkkeensaajien asumistuen taso on parempi kuin muiden perusturvaetuuksien.
- Sosiaalityöntekijät kohtaavat työssään tilanteita, joissa iäkkäiden ihmisten taloudellista toimeentuloa kannatellaan uudelleen ja uudelleen harkinnanvaraisella toimeentulotuella. (limbo)
- Toimeentulotuen kokonaisuus ei näytä vastaavan iäkkäiden pitkäkestoisiin, vaikeisiin toimeentulon ongelmiin, vaan tilanteita ratkotaan määräaikaisilla päätöksillä jopa useiden vuosien ajan.

Asiointituki on välttämätöntä iäkkäille toimeentulotuen hakijoille

- Toimeentulotuen hakeminen on yhä hankalampaa digipalveluiden vuoksi.
- Arviolta yli 600 000 ikääntynyttä ei pysty itsenäisesti asioimaan sähköisesti.
- Ikääntyneiden ihmisten kannalta olennaista on, että sosiaalitoimen palveluita on saatavilla ja saa henkilökohtaista neuvontaa ja apua vaikeiden toimeentulo-ongelmien ratkaisemiseen. Kelan toimipisteitä nyt yhä vähemmän.

Vanhusasiavaltuutettu
Äldreombudsmannen

